

Ministerie van Defensie

INGELICHT

December 2010 nr. 3

De MIVD in tropische temperaturen

Inlichtingen en Veiligheidsdroom gaat in vervulling

Internationale samenwerking centraal tijdens MIC

Rubriceringen en merkingen, hoe werkt dat ook al weer?

Medaille-uitreiking noodhulp Haïti

Inhoudsopgave

ALLES of NIETS	3
De MIVD in tropische temperaturen	4
Inlichtingen en Veiligheidsdroom gaat in vervulling	6
Internationale samenwerking centraal tijdens MIC	8
ELINT, een onderschatte inlichtingenbron?	10
Rubriceringen en merkingen, hoe werkt dat ook al weer?	14
's-Gravenhage, 15 maart 1675: landverrader opgepakt! Abraham de Wiquefort	18
Column MC	21
Medaille-uitreiking noodhulp Haïti	22
Sinterklaas op bezoek	22
Wijn, kaas en kilometers fietsen	23
Google Killer of Google Lunch?	24

Colofon

Ingelicht, informatieblad van de militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst voor de inlichtingen- en veiligheidsketen

Eindredactie: K.B. Stange
 Redactie: Bureau Communicatie Redactieadres: MIVD/Bureau Communicatie, Postbus 20701, 2500 ES Den Haag
 E-mailadres: mivd@mindef.nl Telefoon: 070-441 90 40 Fotografie: Ministerie van Defensie, Audiovisuele dienst Defensie
 Vormgeving: vijfkeerblauw.nl
 Druk: TDS
 Oplage: 1.500 exemplaren

De redactie behoudt zich het recht om bijdragen - waaronder ingezonden brieven - niet, gedeeltelijk of gewijzigd te plaatsen. Aan de inhoud van dit blad kunnen geen rechten worden ontleend. Voor gebruik van teksten en foto's uit dit blad dient u toestemming te vragen aan de redactie.

ALLES of NIETS

Het is al weer even geleden dat we elkaar hebben ontmoet in Ingelicht als gevolg van personele problemen. Het is ook onzeker wat de toekomst gaat worden van ons blad, wegens de heroriëntatie over onderdeelbladen bij Defensie en natuurlijk ook vanwege de grote bezuinigingen die Defensie is opgelegd. Kortom ALLES of NIETS. De bezuinigingen zijn voor Defensie geen nieuw fenomeen, daar hebben we sinds 1976 voortdurend ervaring mee opgedaan. Tot nu toe werd bij dergelijke operaties kwistig omgesprongen met de kaasschaaf, oftewel allemaal wat minder maar wel kwalitatief (!?) beter. De omvang van de bezuinigingen is nu zo groot dat dit naar mijn mening niet meer gaat. Er zullen keuzes moeten worden gemaakt over hele organisaties binnen Defensie, of misschien zelfs over krijgsmacht onderdelen. Dus ALLES of NIETS.

Geldt deze dreiging ook voor de MIVD? Ook de MIVD moet immers studeren op bezuinigingen binnen de MIVD. Operaties van de krijgsmacht blijven volgens het regeerakkoord en onze vorige Minister van Defensie zei in het parlement "Geen operaties zonder inlichtingen", dus voor de MIVD zal het ALLES of NIETS zeker niet gelden. Dat betekent overigens niet dat de MIVD niet zal worden geraakt door de bezuinigingen. We maken ons echter erg hard over de kwaliteiten die de MIVD in voorspellend opzicht heeft te bieden. Hoe nauwkeuriger je immers de toekomst in beeld kunt brengen, hoe efficiënter je het aankoopbeleid en operaties kunt inrichten. Dus een goed presterende MIVD zou moeten kunnen bijdragen aan bezuinigingen. De Directie voelt zich zeer gemotiveerd om dit standpunt te verdedigen en daardoor de gevolgen voor de MIVD tot een minimum te beperken. We gaan dus voor het ALLES.

Het is weer december geworden als ik dit stukje schrijf en je ontkomt dan niet op een terugblik van weer een turbulent en voor mij persoonlijk laatste kalenderjaar bij de MIVD. Bij het vertrek van Minister van Middelkoop hebben we eens alle successen van de MIVD op een rijtje gezet en daar word je erg blij van!! Ons voorspellend vermogen is zowel kwantitatief als kwalitatief verbeterd, als gevolg van veel en hard werken. Ik ben u daar zeer erkentelijk voor. Het afgelopen jaar is in de persoonlijke sfeer voor ieder anders verlopen; er zijn dierbaren overleden, ziek en beter geworden. Er zijn weer geboorten te vieren (mijn tweede kleinzoon Faber bijvoorbeeld), huwelijken gesloten en aanzoeken gedaan. Er zijn collegae verplaatst, vertrokken en bijgekomen. Er hebben grote en kleine onenigheden plaatsgevonden. Maar er zijn ook mensen in de knoop geraakt en in een situatie verzeild geraakt waardoor het voor hen ALLES of NIETS werd in de persoonlijke sfeer. En ondanks het feit dat we een gecompartmenteerde structuur hebben binnen de MIVD en niet iedereen elkaar (goed) kent, doe ik een beroep op u om collegae op het persoonlijke vlak een beetje in de gaten te houden. Er zijn te veel (onnodig) eenzame en zoekende mensen. Een beetje interesse tonen, een bloemetje, een drankje, een bakkie koffie (troost) is vaak al genoeg om collegae te steunen. Oog voor elkaar betekent voor veel mensen ALLES!

Een vooruitblik naar 2011 is voor mij bijzonder. Ik sluit mijn militaire loopbaan per 1 mei 2011 af en heb dan mijn woord gehouden om 5 jaar uw directeur te mogen zijn. Ik ga nu niet terugblikken, maar wil wel kwijt dat het weer is gelukt om "mijn laatste baan de leukste" te laten zijn. Dat heeft alles met u te maken en waar de MIVD inmiddels nationaal en internationaal voor staat. Bij het ter perse gaan van dit artikel is formeel mijn opvolger nog niet bekend gemaakt, maar ik kan u wel zeggen dat ik 200% achter de keuze sta!!! Hij is zeer gemotiveerd om de nieuwe D te worden en ik weet zeker dat u er op vooruitgaat. En dat is NIET NIETS!

Wat gebeurt er allemaal om ons heen behalve alle turbulentie rond de bezuinigingen? De regering is druk doende met het formuleren van een nieuwe missie in Afghanistan en ik denk dat het volgende jaar een nieuwe Afrika notitie het licht zal zien, en dat heeft consequenties voor onze inzet als MIVD. Ook dat is niet NIETS, want men wil liefst ALLES weten.

Wat ik ons toewens? Bijzonder fijne feestdagen met de familie en vrienden, een witte kerst (als de wegen maar gestrooid zijn) en zo mogelijk met schaatsplezier. Dus voor wat betreft de gezelligheid zou ik zeggen ALLES of NIETS, want gezelligheid kent geen TIJD.

Prettige feestdagen.

Pieter Cobelens, Generaal-majoor

De MIVD in tropische temperaturen

De MIVD in het klein. Zo noemt hoofd Bureau Caribisch gebied (BCARIB), Bert zijn bureau. "Wij zijn de ogen en oren van de MIVD in de West". Drie MIVD'ers wonen en werken op Curaçao. Een blik achter de (zonne)schermen van Bureau Caribisch gebied.

De MIVD is vertegenwoordigd in het Caribisch gebied, omdat hier een aantal eilanden deel uitmaken van het Koninkrijk der Nederlanden. Defensie is een koninkrijkstaak en wordt door Nederland uitgevoerd. En daar waar Nederlandse militairen zitten, zit ook de MIVD.

Het bureau CARIB kijkt naar de stabiliteit en dreiging van de regio richting de eilanden van het koninkrijk. Voor de liaison-officier betekent dat veel kranten lezen en anderszins het nieuws bijhouden. Maar vooral veel contacten onderhouden. En dat vergt veel tijd, want het gebied waarin hij werkt is niet klein. Hij zit dan ook regelmatig in het vliegtuig op weg naar bijvoorbeeld Aruba, of naar Zuid-Amerikaanse landen. "Hoewel ik een bepaalde taak heb, moeten de andere van mijn bureau deze taak ook kunnen vervullen", geeft Bert aan. "Door het vele reizen is het alleen niet te doen. Ik vind dat de anderen de regio ook goed moeten kennen en daarom gaan zij ook veel op reis om contacten te leggen en te onderhouden."

Samenwerkingsverbanden

Die contacten worden gemakkelijk gelegd via de vele samenwerkingsverbanden die er in de regio zijn. In het Caribisch gebied

zijn namelijk veel (ei)landen met een krijgsmacht. "Hoe klein een land en de krijgsmacht ook is, ze hebben ook een eigen inlichtingen- of veiligheidsdienst. Die diensten participeren in diverse samenwerkingsverbanden", laat Bert weten. Zo is er een *Regional Security Symposium* dat door het *Southern Command* van de Amerikaanse krijgsmacht (*US SouthCom*) wordt georganiseerd. Hierbij komen alle militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten van Zuid-Amerika en het Caribisch gebied bij elkaar. Daarnaast is er een *Head of Special Branche meeting*, waar de hoofden vanuit de politiehoek bij elkaar komen. In 2009 is BCARIB geaccepteerd als lid van het *Caribbean Intelligence Committee*. Hierin zitten alle militaire diensten van de Caribische eilanden. "Dit is een handig platform om contact te zoeken met andere diensten en belangrijke zaken aan te kunnen kaarten."

Contacten

Deze samenwerkingsverbanden zijn een kant van de liaison-functie. De andere kant betreft de contacten naar de Nederlandse krijgsmacht. Gezien de Marinebasis op Curaçao, behoort het ondersteunen hiervan tot een van de hoofdtaken. Vanzelfsprekend geeft BCARIB de marine gevraagd en

ongevraagd advies over zaken die belangrijk zijn voor de marine. Daarnaast zijn er verschillende teams en afdelingen bij de dienst die zich met de regio waarin BCARIB werkzaam is bezig houden. "Deze teams en afdelingen geven mede richting aan onze activiteiten. We hebben echter wel een grote eigen verantwoordelijkheid. Als bureau moeten wij de omstandigheden scheppen waardoor we alle kanten op kunnen", legt Bert uit. Het is dus van groot belang dat BCARIB goede contacten onderhoudt. Zo is er veel contact met andere teams van de MIVD. Bert: "Wij weten waarin deze teams geïnteresseerd zijn en voorzien het van informatie. BCARIB fungeert ook als smeerolie tussen de marine en de MIVD. Vragen van CZSK/CZMCARIB (commandant der zeemacht in het Caribisch gebied) spelen wij door. Of we bemiddelen als er een officieel *requirement* wordt ingediend." Onderwerpen die spelen bij BCARIB zijn alle zaken die de stabiliteit in de regio raken. Zo was het BCARIB die als vooruitgeschoven post diende bij de humanitaire steun in Haïti. Een medewerker van het bureau was op zeer korte termijn in Haïti om daar namens de MIVD steun te bieden bij een operatie door CZMCARIB. Verder worden alle ontwikkelingen in de regio nauwlettend

in de gaten gehouden. Bert geeft aan dat de interesse in de regio de laatste jaren sterk is toegenomen. "Dit komt door de staatkundige vernieuwingen en de ontwikkelingen in Zuid-Amerika en dan met name Venezuela. Dit merk je als bureau. Mensen weten je steeds meer te vinden en dit levert dan ook meer contacten en dus meer werk op."

10-10-'10

Ieder land heeft een eigen inlichtingen- of veiligheidsdienst. Zo ook de eilanden in het Koninkrijk. Tot voor kort was op deze eilanden de WIV 2002 niet formeel van kracht. Na de staatkundige vernieuwingen op 10-10-'10 is dit echter veranderd. Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES-eilanden) zijn Nederlandse gemeenten geworden. Hierdoor geldt vanaf 10-10-'10 de Nederlandse wetgeving daar wel en heeft de MIVD daar ook bevoegdheden. Dit heeft gevolgen voor de werkzaamheden van BCARIB. "Doordat de BES-eilanden nu Nederlandse gemeenten zijn, voert de MIVD daar veiligheidsonderzoeken uit." Voor de staatkundige vernieuwingen ging alles via de veiligheidsdienst van de Nederlandse Antillen. Nu gaat het via de MIVD en AIVD. Dit biedt ons de kans om ons netwerk uit te breiden", vertelt Bert. De uitbreiding van de bevoegdheden betekent voor het team van BCARIB ook meer reizen. "Voor de staatkundige vernieuwingen gingen we incidenteel naar de BES-eilanden. Nu gaan we vaker omdat de contacten met de autoriteiten daar moet worden aangehaald."

Uniek

BCARIB is gehuistvest bij hun collega's van de marine. Op de marinebasis zijn meerdere krijgsmachten gevestigd zoals de marine en wisselende landmachtcompagnies. Wonen doen de MIVD'ers niet op de basis. De marine regelt een woning voor de mannen met eventueel hun gezin. "Het bureau is uniek", zegt Bert. "Het is het enige bureau dat permanent in het buitenland zit. Je gaat er naar toe voor een plaatsing van drie jaar. Dat betekent dat ook je gezin meeverhuist. Dat heeft gevolgen voor het werk. Wonen op Curaçao gaat niet vanzelf. Je moet een heel nieuw leven opbouwen. Wij hebben ons werk, dat bekend is, onze collega's. De partners hebben dat niet. Ze moeten meer investeren om hun sociale kring op te bouwen. Als ze gaan werken, is dat nieuw voor ze. De kinderen moeten naar school en nieuwe vrienden maken. Daarom moet het thuis

goed zijn, stabiel, omdat je vooral aan het begin geen sociaal vangnet hebt en je het met elkaar moet doen." Dit heeft ook zijn weerslag op het werk. "Als bureau moet je elkaar hierin steunen. Het geeft een aparte dimensie aan de relatie met de collega's van het bureau. Sociaal ben je meer bij elkaar betrokken, het maakt je hechter. Daarnaast is Curaçao een klein eiland en kom je elkaar dus overal tegen." Ondanks dat het hard werken is en je een nieuw leven in een vreemd land moet opbouwen, heeft het wonen en werken op Curaçao natuurlijk vele leuke kanten. Bert somt op: "Je leeft alleen maar buiten. Je kunt het hele jaar door naar het strand, windsurfen, zeilen, de natuur in. De internationale omgeving is interessant, het eiland is kleurrijk en heeft een boeiende historie."

Cultuurverschillen

Het eiland is een smeltkroes van verschillende culturen en nationaliteiten. Naast de overwegend creoolse cultuur van de eigen bevolking en Jamaicaanse, Haitiaanse en Dominicaanse gemeenschappen, zijn ook de Zuid Amerikaanse, Libanese, Joodse en Europees Nederlandse bevolkingsgroepen alom aanwezig. Curaçao had al een multi-culturele samenleving lang voordat dit begrip in Nederland haar intrede deed. De verschillen tussen rijk en arm zijn op Curaçao veel groter dan in Nederland. Dat vindt Bert soms moeilijk om te zien. "De welvaart en daarmee de kansen op een goede toekomst zijn onevenwichtig verdeeld. Overigens spelen daarbij ook verschillen in cultuur een belangrijke rol. Waar de Nederlander altijd denkt aan morgen en spaart voor een nieuw bankstel, leven de mensen hier veel meer met de dag en spaart men liever voor het Carnaval." Ook merkt Bert verschillen tijdens het werk. "Met de Hollandse zakelijkheid om iets snel voor elkaar te krijgen kom je op Curaçao niet ver. Veel belangrijker is de relatie die je met iemand opbouwt. Dit kost tijd en dat geduld hebben we als Nederlanders vaak niet. Ik kan mij dan ook wel voorstellen dat lokale mensen de Nederlanders soms nogal bot vinden. Het is een gevleugelde uitspraak: wij hebben de klok, maar zij de tijd. Wanneer je daarmee geen rekening houdt of daar niet tegen kunt, dan moet je hier niet zijn. Ben je echter in staat om de verschillen in cultuur te accepteren en te respecteren dan is Curaçao een geweldige plek om te werken en te leven".

Hoe is de permanente Nederlandse militaire presentie op Curaçao ontstaan?

8 juni 1929: overval op fort Amsterdam te Willemstad op Curaçao door de Venezolaanse revolutionair Urbina.

De Venezolaanse revolutionair Rafeal Simon Urbina was in 1928 al eens van Curaçao verwijderd als een te grote bron van onrust. Onder een valse naam keert hij in 1929 terug naar Curaçao en pleegt een aanslag. Dit was geen grote opgave omdat Curaçao toen geen permanente defensie had en slechts incidenteel door schepen van de marine bezocht werd. Urbina overvalt samen met een aantal medestanders het bij Willemstad gelegen Waterfort, plundert een forse hoeveelheid wapens, munitie en de gouvernementskas, gijzelt de gouverneur en garnizoenscommandant, en verlaat vervolgens het eiland met een Amerikaans vrachtschip. De geschrokken en in verlegenheid gebrachte Nederlandse regering besluit hierop een torpedobootjager en een pantserdekschip naar de West te zenden met aan boord een detachement mariniers die als kern voor permanente garnizoenen op Curaçao en Aruba moeten dienen. Zo leidt Urbina's overval op het fort ertoe dat de Koninklijke Marine voortaan het grootste deel van de Antilliaanse defensie gaat verzorgen.

Staatkundige vernieuwingen

Voor 10 oktober 2010 bestond het Koninkrijk der Nederlanden uit de landen Nederland, Nederlandse Antillen en Aruba. Die stand van zaken binnen het Koninkrijk bleek echter niet bevredigend. Hierdoor werd het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden herzien.

Sinds 10 oktober 2010 bestaat het Koninkrijk der Nederlanden daarom uit 4 landen: Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten. De Nederlandse Antillen bestaan niet meer, want alle eilanden hebben een nieuwe status.

Curaçao en Sint Maarten zijn nieuwe landen binnen het Koninkrijk. Zij hebben een 'Status aparte' en zijn daarom autonome landen binnen het Koninkrijk. De landen hebben een zelfstandig bestuur. Nederland ondersteunt de nieuwe landen vooralsnog bij het laten functioneren van de nieuwe landsorganisaties. Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES-eilanden) hebben juist een intensievere band met Nederland gekregen, zij zijn een soort Nederlandse gemeentes geworden.

A close-up portrait of a middle-aged man with short, wavy grey hair and light blue eyes. He is wearing a dark suit jacket, a white shirt, and a dark tie. The background is solid black. The lighting is dramatic, highlighting the contours of his face.

Inlichtingen en Veiligheids- droom gaat in vervulling

Het maatschappelijk belang van *Intelligence* neemt gestaag toe. Met dit belang neemt ook het belang van inlichtingenstudies in Nederland toe. Met name in de Angelsaksische wereld is te zien dat de opleidingen op het gebied van *intelligence* al veel groter zijn. Nederland blijft op dit gebied nog een beetje achter. Hier is echter verandering in aan het komen...

Met de aanstelling van Bob de Graaff als Hoogleraar Inlichtingen & Veiligheid aan de Nederlandse Defensie Academie (NLDA) is een belangrijke stap gezet in de richting van academische erkenning van de inlichtingen-professie in Nederland. Het vervolg is het opstarten van een mastertraject Intelligence en Nationale Veiligheid binnen de master Internationale Betrekkingen aan de Universiteit van Utrecht.

Buitenlandse inlichtingenstudies

Vooral in de VS is de trend van cursussen op het gebied van *intelligence* al langer aan de gang. De belangstelling van de VS voor academische opleidingen op het terrein van *intelligence*, is sinds de aanslagen van 11 september 2001 en sinds een aantal zogeheten *intelligence failures* (9/11, vermeende massavernietigingswapens in Irak etc.) alleen nog maar meer toegenomen. In de VS zijn meer dan honderd cursussen op dit gebied zijn er zelfs ver gevorderde plannen voor een ware *Intelligence University*. Binnen Europa is het Verenigd Koninkrijk het verst gevorderd met academische inlichtingenstudies.

Publieke belangstelling

Het afgelopen decennium is er ook in Nederland een sterke politiek-maatschappelijke opwaardering geweest van *intelligence*, in de betekenis van inlichtingenvergaring, -analyse en -verstrekking. Dit is goed te zien aan de personele omvang en de begrotingsbedragen van inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Hoewel er in Nederland wel een aantal opleidingen op het gebied van inlichtingen zijn, is de relatie tussen de academische en inlichtingenwereld nog steeds niet helemaal wrijvingsloos. De publieke belangstelling voor *intelligence* neemt echter toe. Bij deze groeiende academische en publieke interesse speelt ook een gewijzigde opstelling van studenten ten aanzien van inlichtingendiensten een rol. Dit blijkt wel uit het feit dat de afgelopen jaren vrijwel elke vacature bij een van de Nederlandse diensten tot honderden, zo niet duizenden sollicitanten vanuit de academische wereld leidt. Deze belangstelling vertaalt zich ook in grote aantallen geïnteresseerde studenten op die plaatsen waar *intelligence* als academische studie wordt aangeboden.

Minor Inlichtingen & Veiligheid

De NLDA biedt op dit moment al een minor Inlichtingen & Veiligheid in het 3^e studiejaar van de major krijgswetenschappen. Deze minor is min of meer afgeleid van de minor Inlichtingen & Veiligheid aan de Universiteit van Amsterdam (UVA). Binnen de minor

komen verschillende aspecten van het hedendaagse militaire en militair relevante Inlichtingen- en Veiligheidsdomein (I&V) aan bod. De minor Inlichtingenstudies bestaat uit drie vakken: Geheime Praktijken, Methoden en Vaardigheden en Militaire Inlichtingen. De colleges worden, naast de vaste docenten, veelal door gastdocenten verzorgd. "Op deze manier sluiten theorie en praktijk beter op elkaar aan. Er is wederzijdse belangstelling vanuit de academische wereld en het werkveld", legt De Graaff uit.

Droom

In het teken van deze minor is eerder de benoeming bekend geworden van dr. Giliam de Valk tot parttime Universitair Hoofd-docent aan de NLDA. Hier is hij belast met de minor Inlichtingenstudies, een curriculum van een half jaar dat dit jaar voor het eerst wordt gegeven. Onder andere in het verlengde van deze minor is Bob de Graaff in september officieel benoemd tot onderzoekshoogleraar Inlichtingen & Veiligheid. De MIVD maakte deze benoeming mogelijk door een formatieplaats beschikbaar te stellen en de functie van De Graaff te financieren. De Graaff is twee dagen in de week onderzoekshoogleraar op de NLDA en drie dagen in de week werkzaam op de Universiteit van Utrecht. Voor de kersverse hoogleraar is deze benoeming een droom die uitkomt. "Het is al ruim 20 jaar een droom van mij zoiets te doen. Het is echt een jongensdroom die is uitgekomen", vertelt De Graaff trots. Hij is blij dat er nu eindelijk meer belangstelling is voor dit gebied. "Ik heb al ruim 20 jaar belangstelling in het inlichtingen en veiligheidsgebied. In de jaren 90 opperde ik al dat er een cursus op dit gebied gestart moest worden. Toen werd hier geen gehoor aan gegeven. Nu is er gelukkig wel genoeg belangstelling. Dit was 10 jaar geleden nog ondenkbaar".

Mastertraject Intelligence en Nationale Veiligheid

De volgende stap is het opzetten van een mastertraject Intelligence en Nationale Veiligheid binnen de master Internationale Betrekkingen aan de Universiteit van Utrecht. De bedoeling is dat dit traject in september 2011 van start gaat. Het opzetten van deze master kent echter een aantal hindernissen. Zo is een praktisch probleem de stop vanuit de universitaire wereld op nieuwe masters. De Graaff benadrukt echter het belang van dit mastertraject. "Er zijn vier aandachtspunten binnen het mastertraject. Dit zijn: inlichtingen en veiligheid aanpassen aan de context, het verbeteren van de analysekwali-

teit, het overbrengen van de inlichtingenboodschap aan de afnemers en ethiek en het inlichtingenbedrijf". Dit zijn competenties waar veel vraag naar is vanuit verschillende diensten zoals de MIVD, de NLDA, de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) en de Politieacademie.

Studenten

De studenten die deelnemen aan de minor Inlichtingenstudies zijn lang niet allemaal (aanstaande) militairen. De verwachting is dat dit bij het mastertraject Intelligence en Nationale Veiligheid ook het geval zal zijn. "We zien vooral studenten die gaan werken met inlichtingen en veiligheid zoals MIVD-ers of mensen van de politie academie. Daarnaast zal een deel van de studenten terecht komen in de politiek/bestuurlijke sfeer. Zij weten dan ook wat inlichtingen en veiligheid inhoudt", weet De Graaff te vertellen. Waar de studenten na de minor af master uiteindelijk terecht zullen komen vindt De Graaff moeilijk te voorspellen. "Dit is een beetje glazen bol kijken. Als ik een inschatting moet geven denk ik aan de Nederlandse inlichtingengemeenschap zoals de NCTb, AIVD en MIVD. Maar ook de politiek/besluitvorming is een kant waar de afgestudeerden op zouden kunnen gaan".

Bob de Graaff

Prof.dr. B.G.J. (Bob) de Graaff (1955) is van huis uit historicus en heeft zich aanvankelijk gespecialiseerd in de koloniale en diplomatieke geschiedenis van ons land. Gaandeweg heeft hij zich ook gericht op de geschiedenis van de inlichtingendiensten. In 1997 promoveerde hij aan de Universiteit Leiden op het proefschrift '*Kalm temidden van woedende golven*'. Het ministerie van Koloniën en zijn taakomgeving, 1912-1940. Een jaar later publiceerde hij samen met dr. C. Wiebes *Villa Maarheeze. De geschiedenis van de Inlichtingendienst Buitenland*. Ook schreef hij een belangrijk deel van het in 2002 verschenen Srebrenica-rapport. Bob de Graaff heeft vele publicaties op zijn naam staan op onder meer het terrein van inlichtingen- en veiligheidsdiensten, internationale betrekkingen, conflict en oorlog en wederopbouw. Hij was een van de oprichters en is nog steeds bestuurslid van de Netherlands Intelligence Studies Association/Stichting Inlichtingenstudies Nederland (NISA).

Internationale samenwerking centraal tijdens MIC

Internationale samenwerking was het belangrijkste thema van de Military Intelligence Committee (MIC) die op 4 november plaatsvond in het Defensie Evenementencentrum op de Marinekazerne Amsterdam. De MIC wordt gevormd door de militaire inlichtingendiensten van de NAVO-landen en diverse afdelingen die zich bezig houden met inlichtingen binnen NAVO. De MIVD was gastheer van deze bijeenkomst. Directeur MIVD, generaal-majoor Pieter Cobelens, mocht tijdens de meeting twee waardevolle medailles in ontvangst nemen.

De leden van de MIC kwamen voorheen bij elkaar onder de naam NATO Intelligence Board. Door ontwikkelingen binnen de NAVO inlichtingenwereld is de naam onlangs gewijzigd in Military Intelligence Committee. De landen komen twee maal per jaar samen om beleid uit te zetten en de belangrijkste ontwikkelingen op inlichtingengebied te bespreken. Behalve de directeurs van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten van de aangesloten landen, waren ook de directeur van de NAVO Inlichtingen Divisie, Karen Laino, en de Nationaal Coördinator Inlichtingen van de Verenigde Staten, James R. Clapper jr. aanwezig.

“Samenwerking
is belangrijk”

De kersverse minister van Defensie, Hans Hillen, opende de vergadering. Behalve de NATO partners heette Hillen ook een aantal niet-NAVO partners welkom die de ISAF ondersteunen. Daarnaast gaf Hillen een warm welkom aan alle andere NAVO instellingen en organisaties die een rol spelen binnen de inlichtingenfunctie van NAVO.

“Ik ben erg blij te zien hoe goed de samenwerking tussen de diensten verloopt, en de manier waarop dat de gezamenlijke missies ten goede komt”, gaf Hillen aan in zijn openingspeech. Hillen liet weten vooral te spreken te zijn over de steeds betere banden tussen de diensten, waardoor vertrouwelijke informatie eerder gedeeld wordt dan voorheen. “We worden geconfronteerd met een steeds onveiligere wereld. Bekende bedreigingen zoals nucleaire proliferatie worden vergezeld door nieuwe bedreigingen zoals extremistisch terrorisme. Internationale problemen zoals cyberwarfare vragen om een intensievere internationale samenwerking. Ook al is cyber niet het thema van deze bijeenkomst, internationale samenwerking is dat wel. Wij moeten als alliantie de handen ineenslaan om de bedreigingen van de toekomst het hoofd te kunnen bieden.” Hillen benadrukte het belang van deze bijeenkomst.

Military Intelligence Committee Meeting
03 - 05 November 2010
Amsterdam, the Netherlands

Military Intelligence Committee Meeting
03 - 05 November 2010
Amsterdam, the Netherlands

"Nog meer dan voorheen is het belangrijk op tijd de juiste beslissingen te nemen. De juiste beslissingen kunnen alleen worden genomen met de juiste informatie. Daarom heeft ieder land een eigen militaire inlichtingendienst. Maar daarom is het ook van belang dat de inlichtingendiensten van landen met elkaar samenwerken. We hebben allemaal een belangrijke les geleerd: als het concept "need to know" resulteert in een gebrek aan informatie, is het tijd om "te durven delen". En dat is de reden waarom we hier bij elkaar zijn." Ook Directeur MIVD, Generaal-majoor Pieter Cobelens, laat weten de bijeenkomsten erg belangrijk te vinden. "De MIC is een zeer belangrijke halfjaarlijks terugkerende samenkomst van alle militaire inlichtingen directeurs van de NAVO. Zonder dit forum zou de uitwisseling van informatie uitermate gecompliceerd worden."

Hillen benoemde een aantal positieve ontwikkelingen zoals Communities of Interest, waarin landen die betrokken zijn bij een bepaalde missie of onderwerp voor een bepaalde periode intensief informatie delen.

"Ik zie beide plakken als een groot compliment voor de gehele MIVD."

Dankzij dit concept heeft Nederland in Afghanistan een goede inlichtingspositie kunnen opbouwen. Daarnaast stond hij stil bij de *Comprehensive Approach* bij het bestrijden van piraterij in de Hoorn van Afrika.

Tijdens de bijeenkomst werd Directeur MIVD, generaal-majoor Pieter Cobelens, vereerd met maar liefst twee medailles. Uit handen van James R. Clapper jr., die speciaal was overgekomen uit de Verenigde Staten, ontving Cobelens de National Intelligence Exceptional Achievement Medal voor zijn rol en bijdrage binnen de internationale inlichtingengemeenschap. Daarnaast ontving hij een *Medaillon for Excellence* van de *National Geospatial Intelligence Agency* als erkenning van zijn rol bij het verder ontwikkelen van de samenwerkingsverbanden tussen de

Nederlandse en Amerikaanse inlichtingendiensten. "Ik zie beide plakken als een groot compliment voor de gehele MIVD. We zijn er als Nederlandse dienst in geslaagd een proces op gang te brengen waarbij militaire inlichtingendiensten maximaal informatie en inlichtingen uitwisselen, waardoor de veiligheid van onze troepen bij inzet substantieel is toegenomen", aldus Cobelens.

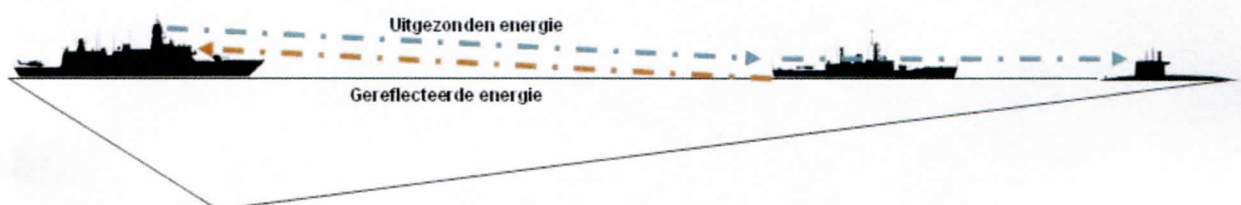

ELINT, een onderschatte inlichtingenbron?

Sluipvaart. Dicht onder de vijandelijke kust op periscoopdiepte; binnen de territoriale wateren. De zee is enigszins onstuimig. De aanvalperiscoop en antenne staan op. Beiden net boven het wateroppervlak. Onopvallend door de schuimkoppen, nauwelijks visueel voor het blote oog en alleen door een zeer ervaren operator op radar te onderscheiden. Eindeloos wachten op de dingen die gebeuren gaan. Elk signaal dat kan worden opgevangen, zowel onder- als bovenwater kan van betekenis zijn. Dan ... de ELINT (Electronic Intelligence)-operator zit op het puntje van zijn stoel, kijkt gespannen naar zijn schermen. Het karakteristieke geluid van een radaruitzending klinkt (als muziek) in de oren. En nog eens .... en nog eens ... "GOT JAH!". De uitzending kan worden toegekend aan de doelsaanwijzingsradar van een geleidewapen fregat van de KOTOR-klasse. De eenheid ligt nu nog afgemeerd, maar zal uiterlijk de volgende dag de haven verlaten. Even checken met de COMINT (Communications Intelligence)-analist of ook hij (test-)uitzendingen van het betreffende platform heeft ontvangen. Enige tijd later kan ook hij bevestigen dat uitzendingen zijn geïntercepteerd die kunnen worden toegeschreven aan hetzelfde platform. Het verband tussen beide uitzendingen is snel gemaakt. Bij eerste gelegenheid worden de in de buurt opererende vriendschappelijke eenheden via het hoofdkwartier op de hoogte gebracht van de aanstaande vijandelijke bewegingen. GEVECHTSWACHT OP POST.

Zie hier het perfecte voorbeeld waartoe "fused information" (in dit geval ELINT in combinatie met COMINT) kan leiden. Geen fantasieverhaal uit een fictieroman van Tom Clancy, maar nog niet zo lang geleden keiharde realiteit tijdens de Balkan-crisis in de Adriatische Zee.

ELINT verricht zijn werkzaamheden onmerkbaar, merendeels achter de schermen. Toch zijn de relaties met andere disciplines binnen de MIVD nadrukkelijk aanwezig. ELINT wordt omgeven met een waas van onbekendheid. En onbekend maakt onbemind, luidt een bekend spreekwoord. Maar toch is ELINT, waarin de MIVD sinds 1992 actief is, een elementair onderdeel van SIGINT (Signaal Inlichtingen). Het is voor velen echter (te) technisch en teveel abracadabra. Al die techniek met die onbegrijpelijke termen. *Frequentie* gaat nog wel, maar *Pulsebreedte* of *Impulsherhalingsfrequentie* of *Pulse Repetition Interval* is andere koek en gaat velen de pet te boven. Het is bovendien niet tastbaar en het belang is moeilijk uit te leggen. ELINT werkt immers "in de toekomst". Er wordt altijd geprobeerd zo snel mogelijk de meest recente ontwikkelingen van potentiële tegenstanders vast te leggen.

Bij ELINT is het van belang dat vóór het begin van een operatie de details van de radars in gebruik bij de (potentiële) tegenstander zo gedetailleerd mogelijk bekend zijn. Door die analyses en de daaruit afgeleide detailparameters kan een operationele eenheid op de hoogte worden gebracht van de relevante parameters. Bij uitzending van deze radars wordt vroegtijdige identificatie bekend, evenals de dreiging en daarmee de inzet van de wapens.

Open Source Intelligence, Human Intelligence, Classified Intelligence (gerubriceerde inlichtingen). Deze vormen van inlichtingen zijn bij de meesten wel bekend. Maar hoe zit dat nou met ELINT?

ELINT maakt gebruik van ontvangers die binnen bepaalde frequentiegebieden non-communicatieve uitzendingen (vooral van radar) intercepteren. Doelen daarbij zijn schepen, vliegtuigen en walradars. Daarbij dient zich bovendien een volgende generatie aan: het fenomeen *laser* en *infrarood*. Het grote voordeel van ELINT ten opzichte van de radar is het nadrukkelijke afstandvoordeel. Dit kan aanmerkelijk zijn. Er is sprake van een directe uitzending. De ontvangst van een

radarecho door een uitzendend platform is onder andere afhankelijk van het vermogen dat in de radaruitzending wordt "gepropt". Indien een radar een bereik heeft van 50 mijl dan betekent dit dat er in de radarpuls voldoende vermogen aanwezig is om een geconstateerde echo ook naar het uitzendende platform te kunnen retourneren. Met andere woorden, platformen binnen de 50 mijl worden doorgaans op het radarbeeldscherm van het zendende platform geprojecteerd. Radarcontacten op grotere afstand zullen (mogelijk) wel door de radar worden gezien maar omdat er onvoldoende vermogen in de uitgezonden puls is, het uitzendende platform niet bereiken. De ELINT-operator die in dit voorbeeld voorbij de 50 mijl-grens opereert, zal de uitzending wel ontvangen en zal daarmee zijn voordeel doen.

ELINT zorgt niet alleen voor een vroegtijdige waarschuwing maar draagt bovendien nadrukkelijk bij aan de identificatie van (dreigings-)platformen. Door gebruik te maken van een onregelmatig uitzendpatroon (bijvoorbeeld slechts één omwenteling op onregelmatige tijden) is detectie van een

onderzeeboot radaruitzending zeer kritisch. Wanneer er een unieke uitzending wordt gedetecteerd en kan worden gecorreleerd op basis van eerdere onderscheppingen en andere inlichtingenbijdragen, kan het intercepterende platform inspelen op de naderende dreiging (en daarbij de keuze van in te zetten wapens).

In zijn opdracht zoveel mogelijk ELINT te vergaren zal het intercepterende platform doorgaans proberen onopgemerkt te blijven. Dat kan door bewust buiten een radarbundel van een bepaalde radar te blijven (dus buiten het maximale detectiebereik van de bekende radar) of door het uitzendende platform zo dicht mogelijk ongezien te benaderen. Op het moment dat een platform (schip, vliegtuig of walradarketen) zijn radarapparatuur inzet, is dit met de juiste interceptiemiddelen waarneembaar. Dit is wel afhankelijk van de afstand. Het feit op zich is allemaal niet zo spannend. Radar, met ondersteuning van IFF (vliegtuigen) en AIS (scheepvaart) is het

middel om veilig te kunnen vliegen en varen: *Informeer mij over objecten waar ik ten behoeve of ten opzichte van mijn zee- of luchtbeeld rekening mee moet houden.* Dit zijn met name die platformen die (nog) niet met het blote oog waarneembaar zijn. De radaruitzending wordt "teruggekaatst" als het een object raakt. Op de radarbeeldkast van het uitzendende platform wordt het bewuste object keurig geprojecteerd. Wanneer een eenheid radarsignalen uitzendt, kan een andere eenheid deze uitzendingen ontvangen.

De databanken van sensoren (zogenaamde ESM-databanken) waarmee de Nederlandse marine-eenheden opereren zijn veelal bepaald op basis van ELINT. De eerste analyse vindt veelal plaats op het intercepterende platform. In het algemeen kan dan al het bijzondere van een meting worden vastgesteld. Terug op het hoofdkwartier zal in de ELINT-Cell worden overgegaan tot diepte analyse, waarbij "het unieke" van de radaruitzending kan worden bepaald. De snelheid van

diepteanalyse is mede afhankelijk van de eerste analyse.

"Aan de hand van de diepteanalyse op radaruitzendingen stellen we vast of en hoeverre er sprake is van een nieuwe parameter. Vervolgens of de uitzending uniek kan worden gekoppeld aan een schip, vliegtuig of kuststation. Dat is het doel waarnaar we streven", legt Hoofd ELINT uit. "Indien dat het geval is, kunnen we ook bepalen welke wapens het dreigingsplatform (schip, vliegtuig of (kust)batterij) zou kunnen inzetten en welk bereik die wapens hebben. Zo wordt dus ook duidelijk of er sprake is van een expliciete dreiging van dat specifieke schip, vliegtuig of kuststation/-batterij."

Met de kennis die nodig is om ELINT analyse uit te voeren, lijkt de uitvoering allemaal redelijk eenvoudig. Toch is het intercepteren van radaruitzendingen niet zo simpel als het lijkt. "Een van de fenomenen waar we bij het gebruik van ELINT tegenaan lopen, is de

ronding van de aarde”, geeft Hoofd ELINT aan. “Een signaal volgt slechts relatief kort de ronding van de aarde en gaat dan rechtuit. ELINT blijft echter een machtig interessante inlichtingenbron. Vooral indien diepteanalyse, in combinatie met andere inlichtingenbronnen, kan leiden tot concrete conclusies”, aldus Hoofd ELINT.

Twee mooie afsluitende voorbeelden uit de praktijk. Er heeft een leverantie plaatsgevonden van een nieuw type vliegtuig aan een land. De vliegtuigen zijn geleverd, daarover bestaat geen twijfel. In hoeverre “de kisten” operationeel inzetbaar zijn is nog maar de vraag. Totdat tijdens een operatie (unieke) metingen worden uitgevoerd op vliegtuigradars die tijdens de eerste analyse aan boord al kunnen worden geassocieerd aan de nieuw geleverde vliegtuigen. Maar wie vliegt deze kisten? Zijn het piloten van het betreffende squadron of zijn het nog steeds (test-)vluchten uitgevoerd door de leverancier? Dan is er die ene COMINT-onderschepping die geassocieerd kan worden met hetzelfde vliegende platform. Het is niet de inheemse taal die gehoord wordt, maar die van het exporterende land. Conclu-

sie? Vul het zelf maar in.

Een tweede voorbeeld is de leverantie van nieuwe schepen aan een land. Het is niet duidelijk of de eerste leverantie operationeel al volledig is overgenomen door de verwerker. Tijdens een operatie worden onbekende akoestische uitzendingen vastgesteld die niet kunnen worden geassocieerd met een militair, maar nog onbekend, platform. De ELINT-analist hoort bijna gelijk diverse radaruitzendingen uit dezelfde peiling. Het verband is snel gelegd. Hier kan sprake zijn van één en hetzelfde platform. Nieuwe radardetecties, nieuwe akoestische opnames. Maar de vraag is: van wie? Gebaseerd op “andere inlichtingenbronnen” dat het nieuwe platform buitengaats is, besluit de commandant van het intercepterende platform in te zetten op de peiling van zowel de akoestische als ELINT informatie. Na enige tijd kan door visuele waarneming via het silhouet de nieuwste maritieme leverantie worden gekoppeld. Een unieke score, waarvan de correlatie nooit op een andere wijze had kunnen plaatsvinden!

ELINT heeft nog steeds een enorme potentie.

De technische ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Door de hedendaagse trend, in te zetten op radarsystemen in combinatie met doorontwikkelde, moeilijk te detecteren radarsystemen, blijft ELINT een interessante uitdaging. Unieke identificatie wordt tegenwoordig steeds moeilijker. ELINT kan alleen worden uitgevoerd indien we voortdurend onze nek blijven uitsteken: inzetten op de juiste interceptieplatformen en inzetten op mogelijk toekomstige dreigingsgebieden-/platformen.

Rubriceringen en merkingen, hoe werkt dat ook al weer?

Bij onze dienst draait het allemaal om een proces waarbij gegevens bruikbare informatie kunnen opleveren. De gegevens worden bewerkt en resulteren in een aantal waardevolle inlichtingenproducten. Gedurende dat proces moeten wij onze informatie beschermen tegen onbevoegden. Dit kunnen personen zijn die spioneren maar ook politiek activisten of nieuwsgierig journalisten. In bovengenoemde categorie 'onbevoegden' herkennen we een duidelijk daderprofiel.

Door: De veiligheidsofficier, MIVD, Bureau Veiligheidszaken

De grootste kans op compromittatie van informatie ligt echter in de dagelijkse omgang ermee...door onszelf! Wij moeten ons dus aan de spelregels houden die opgesteld zijn voor het beschermen van informatie. Als we dat goed doen, krijgen bovengenoemde onbevoegden geen kans. Dit begint

Wit wordt gebruikt voor ongerubriceerd materiaal. Dit laatste materiaal kan natuurlijk wel een merking hebben. Een voorbeeld is personeelsvertrouwelijk of commercieel vertrouwelijk. De eerste stap is het toekennen van een rubricering aan een combinatie van losse verzamelde gegevens uit veelal open bronnen, andere ruwe inlichtingen en concept documenten. Zorg ervoor dat 'hard-copy' documenten een omslagvel in de juiste kleur krijgen. Vermeldt de hoogte van de rubricering op de buitenkant. Hier start de bescherming omdat ook uit de combinatie van deze gegevens al de focus van de inlichtingenbehoefte kan worden afgeleid. Als er vervolgens een (concept) document wordt opgesteld dat voor verspreiding bedoeld is, dient er direct een rubricering inclusief de geldigheidsduur te worden toegekend.

De opsteller stelt de hoogte en duur voor van de rubricering. De vaststeller, elke lijnmanager met tekenbevoegdheid, toetst dit aan de regels en stelt de rubricering vast (meestal uw afdelingshoofd).

Stg ZEER GEHEIM (SZG)

Stg GEHEIM (SG)

Stg CONFIDENTIEEL (SC)

Dep. VERTROUWELIJK (DV)

bij het onderkennen van het juiste niveau van bescherming. Er zijn veel regels en procedures en vaak lijkt niet duidelijk wanneer welke regel van toepassing is. De systematiek er achter is echter logisch opgebouwd en gaat uit van vier niveaus waarop je informatie die je wilt beschermen, kunt indelen.

Er zijn vier niveaus van rubricering. De vier niveaus zijn gebaseerd op de mate van schade die een stuk informatie kan veroorzaken.

Gekoppeld aan deze rubriceringen zijn er de beschermingsniveaus, ook wel 'Te Beschermen Belangen' (TBB 1 t/m 4) genoemd. Ook hebben de rubriceringniveaus kleurencoderingen meegekregen. Dit zijn: Rood, Blauw, Groen en Geel.

Vergeet niet het document te laten registreren bij Bureau Documentaire Informatievoorziening (BDI) indien het document staatsgeheim is; dus Stg Confidentieel, Stg Geheim of Stg. Zeer Geheim. De details van de regelgeving vindt u terug in het Defensie Beveiligingsbeleid (DBB). Voor de MIVD is regelgeving verwerkt in een Order van Blijvende Aard (OBA). In OBA BVZ og kunt u alles met betrekking tot rubriceringen en merkingen nazoeken. De OBA staat op ATLAS.

Komt u er niet uit of wilt u advies voor specifieke zaken, neem dan contact op met BVZ.

Burger en overheid onderschatten gevaar van cybercriminaliteit

Burgers, overheden en het bedrijfsleven zijn onvoldoende doordrongen van de gevaren van cybercriminaliteit.

Dat zegt Elly van den Heuvel, directeur van Govcert, de ICT-waarschuwingsinstantie van de centrale overheid. Govcert helpt overheidsorganisaties, vitale industrie en de financiële sector om digitale veiligheidsincidenten te voorkomen en op te lossen. Govcert maakte tijdens het ICT Security Symposium het eerste Nationale Trendrapport Cybercrime en Digitale Veiligheid bekend.

Govcert, de landelijke politiedienst KLPD en de nationale veiligheidsdiensten AIVD en MIVD signaleren een groeiend risico door bestaande en nieuwe kwetsbaarheden van internet, zoals diefstal van persoonsgegevens en de ongemerkte besmetting van computers om van afstand te gebruiken als verdere verspreider van virussen per email.

Cybercrime vaak niet herkend

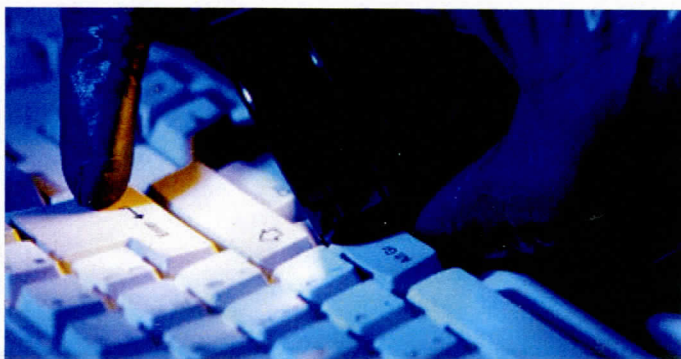
Burgers en bedrijven vinden ICT en internet ten onrechte veilig, meent Van den Heuvel. Meer dan 80% van de internetgebruikers vindt dat hun computer voldoende beveiligd is en meer dan 60% meent goed op de hoogte te zijn van de gevaren van internetgebruik. Govcert waarschuwt dat cybercriminaliteit steeds geraffineerder, professioneler en gericht is. Veel internetgebruikers herkennen een aanval daarom niet.

Ook signaleert Govcert een dreigend probleem met mobiele telefoons. Terwijl het gebruik van zogeheten smart phones snel toeneemt, is deze mobiele apparatuur gevoelig voor misbruik door besmetting zodat bijvoorbeeld betalingsgegevens en andere data ontfoetseld kunnen worden. Een extra kwetsbaarheid is dat smart phones vaak zowel voor zakelijk als privédoeleinden worden gebruikt.

Virus voor smartphones

Tot op heden zijn er nog weinig ernstige besmettingen van smart phones bekend, maar naarmate een of enkele besturingssystemen voor de mobiele telefonie de markt zullen domineren, groeit het risico dat cybercriminelen zich zullen toeleggen op het schrijven van een gericht virus. Hoeveel schade cybercriminaliteit veroorzaakt wordt niet duidelijk uit het trendrapport. Govcert zegt daar geen zicht op te hebben.

Bron: Het financiële dagblad

Tweede Kamer wil universitair diploma voor militairen

Een meerderheid van de Tweede Kamer wil dat de meerjarige officiersopleiding van de Nederlandse Defensie Academie (NLDA) een universitair erkend diploma oplevert. CDA, VVD, PvdA, Christen-Unie en SGP steunden maandag een motie daarover van D66.

D66-Kamerlid Wassila Hachchi wil dat minister Hans Hillen (CDA) van Defensie in 2011 de accreditatie van de bestaande officiersopleiding verzilvert, zodat afgestudeerde militairen een erkend universitair diploma ontvangen.

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie heeft vastgesteld dat het onderwijsniveau van de NLDA vergelijkbaar is met een universitaire opleiding

Vorige week werd duidelijk dat er bij Defensie de komende jaren mogelijk tienduizend banen gaan verdwijnen.

Defensie moet in verband met de crisis flink bezuinigen bovenop de tekorten die er al waren. Volgend jaar gaat het om 200 miljoen euro. Dat bedrag loopt op tot 635 miljoen euro structureel in 2018.

Gevolgen

D66 is bang dat dit alles nadelige gevolgen heeft voor het functioneren van de krijgsmacht en dat minder mensen zullen kiezen voor een baan bij Defensie.

“Vroeger had je bij Defensie een baan voor het leven, maar dat is niet meer zo. Het is nu meer dan ooit belangrijk om de opleidingen van Defensie beter aan te laten sluiten op de arbeidsmarkt”, aldus Hachchi.

Bron: ANP

Hacker claimt cyberaanval WikiLeaks

Een computerkraker met de naam ‘Jester’ heeft via Twitter de verantwoordelijkheid opgeëist voor de cyberaanval op de website van klokkenluidersite WikiLeaks.

De website wikileaks.org werd kort voor de publicatie van duizenden diplomatieke berichten platgelegd.

‘Jester’ zou de site hebben aangevallen “voor de poging onze buitenlandse relaties en de levens van onze militairen in gevaar te brengen”.

Kenners achten de hacker in staat de cyberaanval voor elkaar te krijgen. Bovendien zou de hacker eerder succesvolle cyberaanvallen hebben uitgevoerd.

WikiLeaks publiceerde de informatie uiteindelijk via een ander adres, cablegate.wikileaks.org.

Hacktivist

Jester omschrijft zichzelf als “een ‘hacktivist’ voor de goede zaak, die de communicatielijnen belemmert voor terroristen, onderdrukkende regimes en andere slechte jongens”.

Bron: ANP

's-Gravenhage, 15 maart 1675:

landverrader opgepakt! Abraham de Wiquefort

De onthullingen van op zijn minst vertrouwelijke gegevens van Amerikaanse diplomaten op het internet bij WikiLeaks brengen de gemoederen in de wereld aardig in beroering. Maar in feite is er niets nieuws onder de zon. Diplomaten verzamelen gegevens en sturen gespreksnotities van hun werkgesprekken naar hun ministerie van Buitenlandse Zaken. Vanuit sommige ambassades opereren personen die op slinkse wijze informatie proberen te verzamelen en dat kun je dan spionage noemen. Spionage is immers het oudste beroep van de wereld.

Een Amerikaans staatsburger heeft vermoedelijk de documenten verstrekt aan WikiLeaks. Naar mijn bescheiden mening is er dan sprake van landverraad. Ook dit is niet uniek want in het verleden toen Den Haag nog als 's-Gravenhage bekend stond, gebeurde het al bij ons. In dit artikel schets ik in het kort Nederland in die tijd, daarna komt dan het een en ander over de hoofdpersoon en zijn activiteiten aan de orde en gelet op de tijd van het jaar, volgt een knallend einde.

Door: L.H.A. Haas

De Republiek der Verenigde Nederlanden; 1670-1675

De Republiek was nog een jonge staat in Europa want sinds 1648 (Vrede van Munster, beëindiging van de Tachtigjarige Oorlog) werd zij erkend als onafhankelijke staat. De Republiek was een statenbond. De gewesten (provincies en er waren er zeven) waren zelfstandig op het gebied van organisatie van bestuur en rechtspraak en het gezag berustte bij de staten van de provincie. Defensie en buitenlandse betrekkingen alsmede het bestuur over de Generaliteitslanden berustte bij de Staten-Generaal. De provincies waren; Holland, Zeeland, Friesland, Groningen, Utrecht, Overijssel en Gelderland. Het landschap Drenthe had een eigen bestuur maar geen stem in de Staten-Generaal. De Generaliteitslanden waren; Staats-Vlaanderen, Staats-Brabant, Staats-Limburg, Staats-Opper Gelre en de Landschap Westerwolde en Wedde. In het oosten grensden we aan het Duitse Rijk, een lappendeken van vrij zelfstandige vorsten en in het zuiden aan de Spaanse Nederlanden, het huidige België.

De hoogste bestuursambtenaar in de Nederlanden namens de Staten van de provincies, de stadhouder, was niet aangesteld. De Prins van Oranje bekleedde deze functie en Willem II overleed in 1650. Zijn zoon Willem werd even daarna geboren. De Staten-Generaal stelden Willem III, om begrijpelijke redenen, niet aan en de raadspensionaris Johan de Witt was de meest invloedrijke persoon tot 1672.

De Republiek was welvarend en dit wekte de afgunst op bij onze burens. Johan de Witt concentreerde de defensie van de Republiek bij de zeemacht en verwaarloosde het leger. Deze politiek was succesvol tegen Engeland getuige de successen van admiraal De Ruyter (o.a. Chattam, 1666). Alleen in 1670 sloten Engeland (Karel II) en Frankrijk (Lodewijk XIV) het Geheime Verdrag van Dover. Dit geheime verdrag was toch niet zo geheim want Johan de Witt kwam achter de niet zo leuke bedoelingen van dit verdrag; een gezamenlijke oorlog tegen Spanje en de Republiek met als doel territoriale winst voor beide landen.

Binnenlands rommelde het tussen twee partijen: de Staatsgezinden en de Oranjegezinden. De Oranjegezinden wilden dat de Prins van Oranje, Willem III, tot stadhouder werd benoemd. Hij begon een leeftijd te krijgen waarop een belangrijke functie voor de hand zou liggen. Gelet op de internationale situatie werd hij in 1671 voor één jaar tot kapitein-generaal benoemd over de Staatse troepen. In onze Vaderlandse geschiedenis staat 1672 bekend als het "rampjaar", het volk was redeloos, de regering radeloos en het land reddeloos. Waarom? In 1672 barste de bom. Engeland, Frankrijk en de bisschoppen van Munster en Keulen verklaarden de oorlog tegen de Republiek. Een bisschoppelijk leger viel Overijssel binnen en een Frans leger, onder leiding van Lodewijk XIV, trok bij Lobith over de Rijn de

Betuwe binnen. De prins moest zijn strijdmacht via de IJssellinie terugtrekken achter de Hollandse waterlinie. De snelle opmars van de vijand veroorzaakte naast een vluchtelingenstroom richting Holland, paniek, onrust en defaitisme.

De Oranjegezinden riepen om Willem III als stadhouder en reageerden zich af op Staatsgezinden. Cornelis de Witt, broeder van Johan, werd valselijk beschuldigd van een moordaanslag op de Prins van Oranje en opgesloten in de Voorpoort van het Hof te 's-Gravenhage. Cornelis heeft niet bekend maar hij en zijn broer Johan, die bij hem op bezoek was in de Voorpoort, zijn op een gruwelijke manier aan hun einde gekomen bij de poort. De opgezweepte Haagse middenklasse heeft de gebroeders gelyocht en hun lichamen verminkt (20 augustus 1672). Het tij keerde want op zee was de vloot onder admiraal de Ruyter de vijand de baas. De vesting Groningen hield dapper stand tegen het bisschoppelijk leger. Willem III, inmiddels benoemd tot stadhouder, hield stand achter de Hollandse waterlinie en ondernam uitvallen op de Franse troepen. In 1673 voerde hij een gedurfde maar succesvolle actie uit met de verovering van Bonn, het ravitailleringpunt voor de logistieke lijnen naar de Franse troepen. De Fransen waren nu genoodzaakt hun leger uit de Republiek terug te trekken. Dit deden ook Keulen en Munster en deze sloten vrede met de Republiek in 1674. De Prins van Oranje was nu de sterke man; in 1674 werd het stadhouderschap in de mannelijke lijn erfelijk en diverse Oranjegezinden waren op bestuursfuncties aangesteld die eerst Staatsgezinden bekleedden. In 1675 was de Republiek in rustiger vaarwater gekomen maar nog steeds in oorlog met Frankrijk en Engeland.

Abraham de Wicquefort, gedreven door geldgebrek

Abraham was een zoon van de Amsterdamse koopman Casper van Wickevoort. Zijn geboortejaar wordt soms gesteld op 1606 maar als je je op 25 november 1621 als achttienjarige jongeling inschrijft in de Leidse Hogeschool dan moet je toch in 1603 het levenslicht hebben aanschouwd. De Leidse Hogeschool verliet hij op 19 november 1627 na een promotie in de rechten en vertrok naar Parijs.

In Parijs hield Abraham zich bezig met het aanknopen van allerlei betrekkingen om gegevens te verkrijgen over het Franse hof en de staatkunde. Hij ontwikkelde zich tot nouvellist, dit is een nieuwtjesjager, die nouvelle's schreef. Deze nouvelle's, dat was een bericht of tijding, verkocht hij aan diegene die ervoor betaalde. In de 17e Eeuw waren er nog geen kranten en dit kon een lucratieve handel zijn indien je nouvelle enige kwaliteit had en er genoeg afnemers waren. Abraham verstond zijn vak redelijk. Hij had een aardige clientèle, ook stadhouder Frederik Hendrik zou hem om nieuwsberichten hebben verzocht. Privé ging het evenzo redelijk met Abraham. Hij ontmoette Marie Boulion, een Franse vrouw "in goede conditie". Dit betekende niet dat het een sportvrouw was maar een vrouw van goede komaf. Zij trouwden en uit dit huwelijk zijn twee dochters en een zoon voortgekomen. Abraham leidde nu een los en duister leven en had altijd geldgebrek. Zijn naam Wickevoort werd verfranst tot Wicquefort. Blijkbaar kon dit alles niet de goedkeuring verdragen van zijn vader want deze heeft hem onterfd.

In 1646 benoemde keurvorst Frederik Willem van Brandenburg Abraham als zijn resident bij het Franse hof. Een resident was een

zaakgelastigde maar wel lager in rang dan een gezant. Opmerkelijk is wel dat Abraham twee maal voor kardinaal Mazarin, eerste minister van Frankrijk, naar Brandenburg is gegaan om de keurvorst over te halen voor de Franse standpunten. In 1657 ontsloeg de keurvorst Abraham omdat deze meer de belangen behartigde voor Frankrijk dan voor Brandenburg. Abraham verloor hier een bron van inkomsten maar mocht wel zijn titel behouden.

Uiteraard ging Abraham er van uit dat Mazarin hem zou betalen voor zijn werkzaamheden maar deze wilde niet over de brug komen voor missies die niet succesvol waren. Dit zat Abraham hoog, in enkele brieven stond wat kritiek op de kardinaal. Mazarin heeft hem voor een tijdje naar een provinciestad verbannen. In feite was de werkelijke reden dat Abraham de kardinaal niet op de hoogte hield van zijn correspondentie met het buitenland. Abraham beloofde dit voortaan te doen en hij kon terugkeren naar Parijs.

In 1659 werd Abraham weer opgepakt en moest binnen een bepaalde tijd Frankrijk verlaten. Vermoedelijk hield hij zich niet aan de afspraak. Mazarin was kwaad omdat hij had ontdekt dat Abraham ook met de raadspensionaris Johan de Witt correspondeerde. Of waren Abraham's nouvelles met daarin verhandelingen over het turbulente liefdesleven van de nichten van de kardinaal toch iets te onthullend? Abraham kreeg in ieder geval niet de gestelde tijd om in te pakken want hij werd opgepakt en in de Bastille opgesloten. Vanuit de Bastille werd hij naar Calais gevoerd en het land uitgezet. Via Engeland reisde Abraham naar de Republiek en kwam in september dat jaar in 's-Gravenhage aan.

In 's-Gravenhage kreeg hij op voorspraak van de raadspensionaris Johan de Witt een tijdelijke betrekking bij de Griffie van de Staten als vertaler van buitenlandse stukken en voor het opstellen van stukken voor het buitenland. Hiervoor ontving hij 1200 gulden per jaar en in 1670 werd dit verhoogd tot 1600 gulden per jaar. Voor zijn aanstelling

heeft Abraham een eed afgelegd dat hij de tot zijn beschikking gestelde ambtstukken niet mocht misbruiken. In 1667 volgt een aanvullende opdracht, historieschrijver van de Republiek. Hij moest de periode van 1648 tot 1655 beschrijven en mocht hiervoor zonder enige beperking de archieven raadplegen. Hiervoor ontving Abraham 3150 gulden. Men was tevreden want voor elke volgende twee jaar zou hij duizend gulden ontvangen mits deze verhandelingen van hetzelfde niveau waren. Ook gebruikte Johan hem als tussenpersoon bij de Franse ambassadeur.

Toch pakte Abraham zijn oude werkzaamheden, het schrijven van nouvelle's, uit Parijs op maar dan nu vanuit 's-Gravenhage. Vanaf 1660 correspondeerde hij naar het Franse hof. Niet rechtstreeks naar Mazarin maar aan de minister van Buitenlandse Zaken Lionne. De brief ging eerst naar een tussenpersoon in Parijs en deze leverde de brief af aan de minister. Abraham ontving hiervoor een jaargeld van duizend kronen en hij kreeg, op zijn verzoek, een pas. Tot 1672 verstuurde Abraham wekelijks een nouvelle naar Parijs. Alleen in mei 1667 sloeg hij één keer over omdat zijn vrouw was overleden. Abraham was niet tevreden met zijn bestaan en ambieerde een diplomaten status. Uiteindelijk lukte het hem om in 1665 een soort gevolmachtigd minister te worden voor de hertog van Brunswijk-Lunebug-Celle en hij werd als zodanig door de Staten erkend. Toch was het een functie die niet zoveel voorstelde.

De moord op de gebroeders de Witte is een tegenslag voor Abraham. Hij stond bekend als een aanhanger van een stadhouderloos bewind. In 1675 was Prins Willem III in Kleef om met de keurvorst van Brandenburg te onderhandelen over het in dienst nemen van een korps van 3000 man voetvolk en 1600 ruiters. Frankrijk wilde deze eenheid ook in dienst nemen. Abraham stuurde een brief naar het hof te Kleef, via zijn contactpersoon de weduwe Heubner, met daarin alle informatie die de stadhouder had. Willem III kreeg deze brieven in

handen en was razend. Bij zijn terugkeer in 's-Gravenhage informeerde hij de Staten. Op 25 maart 1675 werd Abraham opgepakt en opgesloten in de Voorpoort.

Dezelfde dag begon zijn verhoor ondanks dat Abraham zich beriep op zijn status van onschendbaarheid als minister voor Brunswijk. De Staten informeerden de hertog van Brunswijk maar deze maakte zich niet druk om de arrestatie van zijn minister. Tot 19 november 1675 zijn er vijftig verhoren afgenomen zonder advocaten. Op 20 november 1675 deed het hof uitspraak. Abraham kreeg te horen dat hij werd veroordeeld tot opsluiting voor het leven in een verzekerde plaats en verbeurdverklaring van al zijn goederen. Abraham had buiten pijnen en banden van ijzer bekend dat hij nouvelles met informatie naar vele hoven in Europa had verzonden en in het bijzonder naar de keurvorst van Brandenburg, de koning van Zweden, de koning van Frankrijk en de koning van Engeland. Hij had informatie verstrekt over contracten van troepen, troepenbewegingen en de sterkte van de troepen, vlootbewegingen en de sterkte van de vloot en verdragen met andere staten. De straf was niet zwaar in vergelijking met andere misdrijven in die tijd.

Abraham werd opgesloten in een speciaal voor hem gemaakte cel in de Voorpoort te 's-Gravenhage. Schrijven was zijn lust en zijn leven en hij begon daar direct mee. Hij schreef in gevangenschap Memoires touchant les Ambassadeurs et les Ministres Publics en begon aan l'Ambassadeur et ses fonctions. Dit laatste werk heeft hij niet afgemaakt in de Voorpoort maar in Celle. Het werkje vindt u nog wel in de boekenkast van een diplomaat.

Abraham moest zijn publicaties laten lezen voordat ze naar buiten gingen en dit deed hij selectief. In zijn waszak werden brieven gevonden en uiteindelijk leidde dit tot het in beslag nemen van papier, pen en inkt. Abraham beraamde een ontsnapping met hulp van zijn dochter Anna Dorothea en de meid in dienst van de cipier, Janneke van Eeger. Op 11 februari 1679 gebeurde het: de cipier was vertrokken. Janneke sloot per ongeluk een andere meid op in de ijzerkamer. Toch krabbelde Janneke terug en toen begon Abraham haar te betasten. Dit deed hij niet uit amoureuze of seksistische bedoelingen maar slechts om de sleutels te vinden. Abraham had succes en ontsnapte die avond. Janneke bleef die nacht nog op de poort op aandringen van Anna Dorothea. Van haar ontving Janneke de volgende ochtend vijftig dukaten en vertrok. Later op de dag ontdekte de cipier de ontsnapping van Abraham. Justitie loofde duizend gulden uit voor diegene die hem aangaf en honderd gulden voor diegene die Janneke aanbracht. Abraham had teveel voorsprong en kon ontkomen naar Celle. Hier kreeg hij een functie bij de hertog van Brunswijk. Janneke verging het minder. Zij vluchtte naar Amsterdam naar haar echtgenoot Johannes Baltzerbichts. Samen met hem vluchtte ze naar Celle en ze vroegen Abraham om een beloning. Deze gaf ze slechts wat reisgeld en daarop reisden de twee door naar Bremen. Hier bedroog Johannes Janneke en schepte haar tegen haar zin in op een boot naar Amsterdam. In Amsterdam aangekomen, bezochten ze Abraham's zoon en van hem kreeg Janneke vier dukaten. Johannes pikte er drie van en ging alleen stappen. De volgende ochtend keerde hij terug en bracht de politie mee. Janneke werd veroordeeld tot geseling en zes jaar tuchthuis (voor vrouwen was dit een spinhuis).

In 1681 mocht Abraham van de Prins van Oranje nog terugkeren naar de Republiek om persoonlijke zaken te regelen. Zijn twee dochters

dienden een verzoek in om de verbeurdverklaring van zijn goederen ongedaan te maken. Dit verzoek werd in 1683 ingewilligd maar Abraham was in 1682 in Celle overleden.

Het knallende einde

Het verkrijgen van informatie van correspondenten of nouvellisten was normaal in die tijd. Johan de Witt maakte daar veel gebruik van. De informatie werd met een bestaande koeriersdienst verzonden. In die tijd was er nog niet zoiets als een Afdeling Contra Inlichtingen en Veiligheid. Maar die zijn er nu wel. Elk land heeft er wel een en zeker de USA. Toch kan er wel eens iets lekken zoals u heeft opgemerkt. Abraham liep tegen de lamp en is daarvoor veroordeeld. Hij zat opgesloten in de Voorpoort evenals Cornelis de Witt. U vraagt zich mogelijk af waar was die Voorpoort? De Voorpoort van het Hof is niets minder dan wat tegenwoordig bekend staat als de Gevangendoor. De Gevangendoor is sinds 1882 een museum en u kunt daar rustig bekijken waar Abraham werd opgesloten. U kunt dit alleen bezoeken of met uw lief of gezin, zelfs een afdelingsuitje is in dit museum mogelijk. Tevens kunt u dan gaan bekijken wat Abraham niet heeft gezien, de pijnkelder. Wie weet tot ziens.

Verantwoording

Foto's:

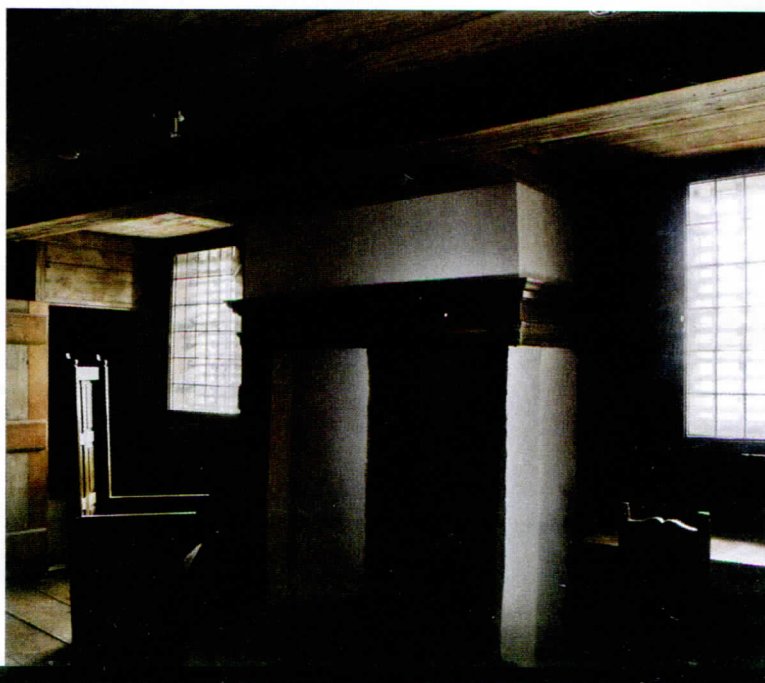
Portret Abraham Wicquefort van Caspar Netscher, uit Collectie Instituut Collectie Nederland, foto van Rob Mustert. Overige foto's: Kees Hageman

Literatuur:

Sententie van den Hove van Hollandt / Zeelandt ende Vrieslandt jegens Abraham van Wicquefort, 20 November 1675 ('s-Gravenhage 1675)
Dionysius Everwijn van Voorthuizen, Abraham van Wicquefort en zijn proces (Leiden 1857)

Dr. Christian Friedrich Haje, De geheime correspondentie van Abraham de Wicquefort met den Franschen minister de Lionne ('s-Gravenhage 1901)

Gard Snel (red), Zeven eeuwen Gevangendoor. Van Voorpoort van het Hof tot museum (Leiden 2007)

personeelskatern

Janus

Er is leven na de dienst. Met die leus trekt de vereniging Janus ten strijde, op zoek naar meer leden...

Janus is van oudsher de vereniging van personeel van de voormalige Marine Inlichtingendienst. Maar sinds kort heeft Janus haar lidmaatschap ook opengesteld voor militairen van andere kleuren en voor burgermedewerkers. Daarnaast is het niet meer alleen voor oud-medewerkers, maar ook voor werkende MIVD'ers.

In 1996 is de vereniging opgericht. Omdat de MARID niet meer bestaat, is er nu geen aanwas meer. Daarom is de vereniging ook opengesteld voor militairen van andere krijgsmachten. Maar het is nog overwegend een feestje met oud-marinemensen. En dat is jammer, vindt Ed Maas, die sinds april dit jaar het voorzitterschap van Ronald Knoth heeft overgenomen.

De vereniging telt zo een 121 leden, waarvan de oudste 94 jaar is, en de jongste rond de 40. "En dat mogen er veel meer worden. Uiteindelijk willen we komen tot een personeelsvereniging van de MIVD." Het doel van de vereniging is het onderhouden van contacten. Dit doen ze door middel van socials, zoals een keer per jaar een borrel en blauwe hap op het museumschip Mercurus en het uitbrengen van het tijdschrift 'de cirkel'. "We bieden sfeer, kennis en kunde. Ja, het is een *old boys-network*", geeft Maas toe. "De sterke verhalen over de Koude Oorlog en spionnen komen vaak binnen *no time* op tafel.

Of er vanuit de medewerkers animo is voor een personeelsvereniging binnen de MIVD, zal getest worden met een enquête onder de medewerkers.

Daarnaast is het bestuur voor Janus nog niet helemaal compleet. Op het moment is Janus op zoek naar een penningmeester.

Janus viert in het voorjaar 2011 haar 3^e lustrum. Bent u geïnteresseerd in lidmaatschap of een functie in het bestuur van Janus? Aanmelden kan via het MC-secretariaat van de MIVD.

Co de Rood

Column MC

Afscheid

Dit is mijn laatste column als (interim)voorzitter van de Medezeggenschapscommissie. Als echte Zeeuw wil ik alles wat ik doe, goed doen, en ik ben helaas tot de slotsom gekomen dat het onmogelijk is mijn rollen als medewerker van de Dienst, voorzitter van de MC en privépersoon zodanig op elkaar af te stemmen dat alles naar mijn volledige tevredenheid verloopt. En dan is er maar één keuze.

Het afscheid van de MC valt me echter zwaar, want ik heb de MC leren kennen als een groep hardwerkende, gemotiveerde mensen die bereid en in staat zijn een serieuze bijdrage te leveren aan het wel en wee van de dienst en de mensen binnen de dienst. Ik zal ook de contacten met de directie missen, omdat het MC-lidmaatschap je in staat stelt over de grenzen van de eigen afdeling heen te kijken en de dienstbrede ontwikkelingen te volgen. De afgelopen twee jaar ben ik tot de conclusie gekomen dat er eigenlijk in de meeste gevallen een grote belangenovereenkomst bestaat tussen de MC en de directie. Een goed voorbeeld hiervan is de ARBO-discussie die de afgelopen maanden op de agenda heeft gestaan. Zowel de directie als het personeel hebben er belang bij dat er conform de ARBO-normen gewerkt wordt, en dan blijkt het niet moeilijk compromissen te vinden waarin alle partijen zich kunnen vinden.

Hiermee wil ik niet zeggen dat er nooit frustratiemomenten zijn. Alle MC-leden moeten hun activiteiten coördineren met hun reguliere werkzaamheden, en dan vallen afspraken soms tussen wal en schip. Ook blijkt er wel eens een spanningsveld te bestaan tussen de

verwachtingen die het personeel heeft van de MC, en de praktische realiteit. En omgekeerd ook, als de respons op een nieuwsbrief of spreekuur tegen blijkt te vallen. Maar het blijft allemaal mensenwerk, en ook dat heeft zijn charme.

Zoals u weet, vinden in januari verkiezingen plaats voor een nieuwe MC. Op het moment dat ik dit schrijf, kan ik niet overzien hoe deze zullen verlopen. Ik wens de nieuwe ploeg uiteraard veel wijsheid en initiatief toe. Reorganisaties, ARBO, opleidingen, uitzendingen en bezuinigingen zullen komend jaar naar verwachting hoog op de agenda staan. Dit vraagt de nodige flexibiliteit van de gehele organisatie.

De waarnemend voorzitter van de MC heeft eveneens besloten haar functie binnen de MC neer te leggen, omdat ook voor haar het voorzitterschap niet meer te combineren is met haar overige verplichtingen en werkzaamheden. Door het gedeelde voorzitterschap was het voor mij mogelijk afwezig te zijn, terwijl mijn taken als voorzitter werden waargenomen. Mede dankzij deze gedeelde werkdruk, kijk ik met een tevreden gevoel op de afgelopen jaren terug.

Ik wens u en de uwen een voorspoedig 2011 toe. Laten we er met zijn allen voor zorgen dat het werk- en leefklimaat binnen de dienst ook komend jaar aangenaam zal zijn. De MC blijft zich daarvoor inzetten. Daarbij hebben we uw steun, input en feedback wel hard nodig!

Bureau Communicatie wenst u prettige kerstdagen en een goede jaarwisseling

Medaille-uitreiking noodhulp Haïti

Op maandag 11 oktober vond de uitreiking plaats van de "Herinneringsmedaille Humanitaire Hulpverlening bij Rampen" aan de in het ressort van CZMCARIB geplaatste militairen die in januari 2010 hebben deelgenomen aan de noodhulpmissie na de aardbeving in Haïti. De uitreiking vond plaats op de Marinierskazerne Savaneta op Aruba in aanwezigheid van familie en genodigden. Onder degenen die deze medaille ontvingen bevond zich eveneens een medewerker van Bureau Caribischgebied op Curaçao die namens de MIVD al vanaf het begin van de missie, samen met

de Nederlandse mariniers en leden van de Arubaanse milite, in het gebied aanwezig was. De medailles werden uitgereikt door de Gouverneur van Aruba, de Minister van Defensie, de Minister President van Aruba en de Commandant Zeemacht in het Caribisch gebied.

Sinterklaas op bezoek

Sinterklaas en twee van zijn Pieten vereerden de MIVD donderdag 2 december met een bezoekje. Sinterklaas kwam speciaal langs om de medewerkers van de MIVD te belonen met een lekkere chocoladeletter.

Wijn, kaas en kilometers fietsen

Elke dag 5 a 6 uur fietsen met 23 kilo aan bagage. Onderweg regelmatig stoppen om de mooie omgeving te bewonderen. Genieten van de plaatselijke wijnen en kazen. Zo zag het spaarverlof van MIVD-medewerker Gert eruit. In 2,5 maand fietste hij in zijn eentje een deel van Frankrijk, Zwitserland en Oostenrijk door. D-MIVD Generaal Cobelens ontving Gert om hem te feliciteren met deze sportieve prestatie en om de verhalen over de fietsvakantie te horen.

“Wat ik een erg indrukwekkende ervaring vind, is dat je jezelf echt tegenkomt tijdens zo een fietsvakantie. Je ziet jezelf in de spiegel. Denkt veel na, ziet veel nieuwe dingen. Het is echt een manier om je hoofd te legen”, vertelt Gert. Hij koos er voor om zijn opgebouwde spaarverlof om te zetten in een periode aaneengesloten fietsen. Hij liet zijn vrouw thuis achter en stapte op 5 mei van dit jaar op de fiets. In 2,5 maand fietste hij 2700 km. Tijdens de tocht trotseerde Gert regen, wind en bergen, maar nam ook zeker de tijd om te genieten van de plaatselijke delicatessen, cultuur en natuur.

Wijn

De fietstocht van Gert startte bij Tours aan de Loire en voerde hem vervolgens naar Chinon, richting Nantes en vervolgens langs de Loire via Orleans naar Nevers. Tijdens zijn rit is de MIVD'er vele mooie dingen tegen gekomen. Zo zag hij langs de Loire veel kastelen en fietste in Orleans en omgeving door het gebied waar de geschiedenis van Jean d'Arc heeft afgespeeld. Gert is een groot wijnliefhebber en was daarvoor in Frankrijk dus wel op zijn plaats. In onder andere Sancerre en de Bourgogne proefde de wijnliefhebber verschillende streekwijnen en stuurde hier ook een aantal van naar huis.

Route

Wat Gert opviel was dat hij in Frankrijk vrij weinig contact had met de lokale bevolking. “Toen ik in Zwitserland kwam zag ik een wereld van verschil met Frankrijk. Er waren daar veel fietsers, iedereen praat met elkaar en het is daar heel schoon”, vertelt Gert. In Zwitserland bezocht hij de beroemde watervallen van Schaffhausen, bracht hij een bezoek aan het Zeppelinmuseum en maakte een uitstapje naar Lichtenstein. Vervolgens vertrok Gert vanuit het koude Chur naar het warme Italiaanse gedeelte van Zwitserland. Via Andermatt, het meer van Geneve, Montreaux en Lausanne kwam hij terecht in het Romandische deel van Zwitserland. Ook hier kwam de wijnliefhebber weer in aanraking met allerlei plaatselijke delicatessen. Zo proefde hij Gruyere kaas en bezocht de Cailler chocoladefabriek. Toen Gert uiteindelijk in Innsbruck aangekomen was, besloot hij samen met zijn vrouw dat het tijd was om naar huis te gaan.

Dromen

Gert kijkt met veel goede herinneringen terug op zijn fietsvakantie. “Het fietstempo is een ideaal tempo om te reizen. Je gaat net snel genoeg om alles waar je langs komt rustig te bekijken. Daarbij maak je veel contact met andere mensen”. Wat Gert vooral ook bijzonder vond zijn de dromen die hij kreeg tijdens zijn reis. “Ik droomde de raarste dingen uit het verleden. Het leek een soort “mentale terugblik” op mijn leven”. Gert is inmiddels alweer sinds half juli terug in Nederland. “Maar ik ben nog lang niet uitgefietst”, sluit Gert zijn verhaal.

Google Killer of Google Lunch?

Vroeger waren ze er nog, de nieuwe zoekmachines die met enige sensatie het wereldtoneel haalden omdat ze iets spectaculairs in de aanbieding hadden waar iedereen altijd al op had zitten wachten en vooral, wat Google niet kon. Cuil was er zo eentje, weet u nog?

Door: Arno H.P. Reuser

Cuil werd een tweetal jaren geleden gelanceerd als de nieuwe Google Killer. Cuil (spreek uit, 'koel') zou ongeveer tien keer groter zijn dan Google, en was ontworpen en gebouwd door vier ex-Google medewerkers. Cuil werd in de begindagen druk bezocht, veel meer dan Google zelf, maar die belangstelling verdween al na een paar dagen. Het is niet meer goed gekomen. Cuil heeft enkele maanden geleden faillissement aangevraagd.

Dat is ook de truc die nieuwe zoekmachines tegenwoordig hanteren: vermijd in alle gevallen het begrip Google Killer. Zo ook de nieuwe loot aan de stam. Dat is Blekko.com¹, eerst alleen op uitnodiging te gebruiken, maar nu voor iedereen te gebruiken, ofschoon een account wat meer mogelijkheden biedt.

Blekko werkt met een uniek concept dat werkelijk iets toevoegt wat er voorheen nog niet was: *slashtag search*. Daarmee kan een soort oordeel gegeven worden aan een website waarmee voor anderen het zoeken sterk wordt vereenvoudigd.

Ondertussen is ook Microsoft eindelijk succesvol op het Internet front. Na een late start omdat de toen Microsoft CEO Bill Gates nog lang meende dat het 'Internet' een hype was van voorbijgaande aard, begon Microsoft met haar eigen Internet zoekmachine MSNSearch, die een mislukking werd. De opvolger Live werd ook niets waarna Microsoft een nieuwe zoekmachine begon, genaamd Bing², en tegelijkertijd haar begerige pijlen richtte op Yahoo³. Men was bereid een slordige 30 miljard neer te tellen, maar dat lukte niet erg. Inmiddels heeft men met Yahoo – de grootste zoekmachine op Google na – een 'deal' gesloten. Microsoft levert de zoektechnologie en Yahoo doet de rest (zoals advertenties, nog altijd voor 98% de inkomsten van een zoekmachine). Dat betekent dat de zoekmachine Yahoo ophoudt te bestaan.

Dat is inmiddels ook merkbaar. Wie Yahoo en Bing afzoekt met dezelfde zoekvraag, zal vaststellen dat de zoekresultaten dezelfde zijn. De specifieke Yahoo zoektaal bestaat niet meer, voor het gebruik van de zoekmachine is men nu aangewezen op de Bing zoektaal. Er zijn (uit pragmatische overwegingen) vandaag de dag dus maar twee algemene zoekmachines over gebleven: Google (marktaandeel meer dan 65%) en Bing (circa 15%).

¹ [Http://blekko.com](http://blekko.com)

² [Http://www.bing.com](http://www.bing.com)

³ [Http://search.yahoo.com](http://search.yahoo.com)

Waar de naam Bing voor staat is niet geheel duidelijk, sommigen menen dat Bing een afkorting is van But It's Not Google). Maar dat het een bijzondere zoekmachine is, zal zelfs een doorwrochte Microsoft hater duidelijk zijn. Op de eerste plaats is de zoektaal uitgebreider en logischer dan die van Google. Bing ondersteunt volledige Boolean, u mag gewoon AND, OR, NOT typen en ronde haken gebruiken om de oplossingsvolgorde te wijzigen. Als u met Bing begint moet u er even op letten dat u wel de US versie kiest, en niet de Nederlandse versie, want die laatste is nog altijd in Bèta en mist het linker menu met extra keuze mogelijkheden (zie rechtsboven in het hoofdscherm).

Type het volgende in de zoekbalk: "terrorism financing". BING reageert met een lijst met zoekresultaten en in de linkerkolom "related searches" met alternatieve termen zoals "terrorism funding", of "terrorism money laundering". Daaronder verschijnen, als u meerdere vragen heeft gesteld, uw eerdere vragen die u door te klikken weer kunt uitvoeren. Beweeg uw muis over een resultaat en vervolgens over het grijze verticale balkje dat opplopt: u krijgt dan een preview van de pagina te zien zonder erop te hoeven klikken.

Bing laat ook direct onder de zoekbalk twee tabs zien. De tweede is de videocollectie. Die tabs wijzigen afhankelijk van uw zoekopdracht. Zoek op "London" en u krijgt veel meer tabs met specifieke informatie over London (*maps, weather, flights, videos, images, news*) en vlak voor de eerste hit een vak met een kaart, het huidige weer, reclame voor lijnvluchten naar London en attracties.

Breidt nu uw vraag uit naar "London hotels" en merk op dat u dan andere tabs krijgt. Bing neemt aan dat u zoekt naar een hotel in London om daar te verblijven. U krijgt nu heel andere tabs, waaronder eentje geheten: "Local" met daarin Londense hotels met adres, telefoonnummer, links naar de website, en in sommige gevallen een knop om een kamer te reserveren.

Nog leuker is de tab "Hotels". Hier krijgt u zelfs de mogelijkheid uw verblijfsdata in te vullen en Bing verandert in een boekingsbureau (Bing Travel). U kunt ook vanaf hier uw vliegtuig boeken.

Bing kan meer. Dat u met een algemene zoekmachine kunt rekenen wist u al, maar u wist wellicht nog niet dat u met Bing ook eenvoudige vergelijkingen kunt oplossen. Probeer maar eens "4p*5=120" en Bing komt netjes terug met het antwoord: 8.

Volgende keer meer over Blekko.com

